

Pražák, Richard

Ugrofinistika

In: *Slavica na Masarykově univerzitě v Brně : literární věda, jazykověda, historiografie, uměnovědy*. Dorovský, Ivan (editor). 2. dopl. a rozš. vyd. V Brně: Masarykova univerzita, 1993, pp. 87

ISBN 8021005890

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/126885>

Access Date: 02. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

UGROFINISTIKA

Ugrofinistiku uvedl na fakultu Richard Pražák, který se stal od 1. 6. 1990 řádným profesorem hungaristiky a ugrofinistiky. Kromě mezinárodně uznávané monografie Josef Dobrovský als Hungarist und Finno-Ugrist (Brno 1967) napsal řadu studií k dějinám ugrofinistiky, z nichž uveďme J. A. Comenius ja Josef Dobrovský, kaksii tšekkilaista fennougristia (Virittäjä, Helsinki 1969), Josef Dobrovský a ugrofinské jazyky (Jazykovědné symposium u příležitosti 65. narozenin Fr. Svěráka, Brno 1973) a Genesis der tschechischen Finno-Ugristik (Congressus septimus fenno-ugristarum 1 B, Sessiones plenares et symposia, Debrecen 1990). Tamtéž vydal i studii Zu den kosmogonischen und ethnologischen Sagen und Mythen als den ältesten Genres der finnisch-ugrischen Poesie, k níž se váže i průkopnická studie Žánrový vývoj ugrofinské poezie v nejstarším předfeudálním období ze srovnávacího hlediska genologicko-typologického (SPFFBU D 27, 1980). Syntetický ráz má studie Problematika ugrofinských národů se zřetelem k dějinám Ruska a SSSR (Význam studia dějin SSSR, Brno 1974). Finské problematiky se dotýká stať O finské lidové poesii (Národopisné aktuality 1968), O finských archivech (Archivní časopis 1965, též německy Über den finnischen Archiven, SPFFBU C 10, 1963). Důležitá je i Pražákova recenzní činnost o jazykovědné ugrofinistické literatuře (SPFFBU A 19, 1971, SPFFBU A 32, 1984, SPFFBU A 34, 1986 aj.).

V lingvistice třeba připomenout i významné studie Arnošta Lampprechta a Mirka Čejky o nostratických jazycích a finsko-slovanských jazykových souvislostech v nejstarších vývojových etapách a dále i cennou studii Jaroslava Ondráčka z problematiky finské gramatiky.

Richard Pražák

NÁRODOPIS

Slavistická orientace provází národopisné pracoviště brněnské univerzity od jeho vzniku v roce 1945. Zakladatel tehdejšího semináře pro etnografii a etnologii a první profesor národopisu v Brně Antonín Václavík (1891 až 1959) vydal už v roce 1925 obsáhlou monografii Charvátského Gróbu ve slovenském Podunají, věnovanou kultuře a způsobu života jihoslovanských přesídlenců, a od té doby neustal ve snaze interpretovat naši lidovou kulturu v širokých interetnických souvislostech, zejména mezislovanských. Tento jeho záměr se upevnil na počátku třicátých let studijním pobytem v Polsku, především u profesora národopisu na varšavské univerzitě Stanisława Poniatowského; Václavík zůstal po celý život věrný jeho sugestivním vědeckým hypotézám, zvláště akcentu kladenému na kult předků při výkladu geneze lidových obřadů a obyčejů. Nenadarmo připsal Václavík svoji poslední knižní práci Výroční obyčej a lidové umění (1959) památce prof. Poniatowského, umučeného v roce 1945 v koncentračním